

Postavení farářů v církvi - souhrnná zpráva pro konvent Pražského seniorátu z odpovědí sborů Pražského seniorátu ČCE

Z důvodů malého zájmu o studium bohosloví a odchodů farářů a farářek z činné služby ještě před dosažením penzijního věku Synod uložil Synodní radě úkol zabývat se otázkou „postavení farářů v církvi“. Synodní rada se proto obrátila na staršovstva a konventy, aby se touto otázkou také zabývaly. Jako pomůcku k rozhovorům na toto téma předložila několik konkrétních otázek. Z odpovědí některých staršovstev, které se předsednictvu konventu Pražského seniorátu dostaly do rukou, vychází následující:

Na faráře jsou všeobecně kladeny ze strany členů sboru docela vysoké nároky. Farář by měl být příkladem ve víře, měl by mít jistotu v poslání pro farářskou službu a měl by mít mnohá obdarování jako empatie, trpělivost, smířlivost, vlídnost, nezištnost, umění naslouchat, tolerantnost, samostatnost, psychická odolnost, atd. Samozřejmostí je také dostatečné teologické vzdělání, hudební nadání, manažerské schopnosti. Farář by měl být dobrý řečník, autorita i inspirativní osobnost. Měl by mít rád lidi a stejně tak i svůj sbor. Toto je jen krátký výčet toho jak by farář měl být vybaven.

Na druhou stranu, pro faráře či adepta pro tento post, který čelí jakým si všeobecným představám dokonalosti a neubrání se srovnáváním s realitou, může být už tento fakt odpuzující. Stejně tak i nízké finanční ohodnocení, a s tím i spojené další hmotné a finanční nejistoty, které se týkají nejen samotného faráře, ale celé jeho rodiny. Demotivující je i časté stěhování ze sboru na sbor, jistota jen na volební období, které je krátké a pochopitelně sem patří i nejistota spojená s odlukou církve od státu atd. Negativně jistě působí i tlaky směrem k farářově rodině, neboť i tam se očekává jakási dokonalost. Demotivující je nejen finanční zázemí, ale i postavení farářů samotné. Farář už není tak váženou osobou jako dříve. Často se setkává s malou podporou ze strany sboru, nedostatkem aktivních členů, na spoustu věcí (nejen duchovních ale i těch technických, které často převažují) je sám. Chybí pastorační farářů i možnosti jakési dostatečné duchovní obnovy. Faráři často stojí v nejistotě a pochybnostech i o sobě samých, a hrozí jim vyhození. I toto se pak dotýká celé rodiny.

Co se týče nových zájemců o studium bohosloví s cílem nastoupit na farářskou cestu je ve sborech jen málo. Sbory jsou ovšem ochotné takové zájemce podpořit jak modlitbou, povzbuzujícím slovem, tak i finančně či nabídkou bydlení.

Na možnou touhu synů, dcer či vnoučat studovat bohosloví jsou odpovědi dosti smíšené. Někteří by byli rádi a s vědomím toho, že farářská práce je „krásné“ povolání, by neváhali potomka plně podporovat. Jsou tu však i velké pochybnosti, které vychází již z výše uvedených výčtů toho, jaký by farář měl být a především toho jaké nejistoty mu mohou být odměnou.

Podobným tlakům i nedostatkům uznání jako u farářů čelí i presbyteri některých sborů. Odpovědi u těchto otázek jsou spíše strohé. Pro rozvíjení svých obdarování mají sice většinou dostatek prostoru, ale jsou tu i odpovědi, kde je patrné, že vděčnosti si moc neužijí, někde ji ani neočekávají. (Sám mám zkušenost spíš s tím, že vděčnost ze strany jiných členů je spíš v tom „hlavně že to nemusím dělat já“).

Výše uvedené může působit tak trochu pesimisticky. Nutno také dodat, že v Pražském seniorátu jsou i sbory, kdy odpovědi působí velice pozitivně a harmonicky. V této zprávě se ovšem snažím trochu vypíchnout spíš to, co harmonicky nezní, neboť jak praví Kristus „Lékaře nepotřebují zdraví, ale ti nemocní.“ A na ty, dle mého, je třeba se zaměřit.

Na závěr je nutné také dodat, že na problematiku „postavení farářů“ je třeba hledět i z širší celokulturně-společenské perspektivy, kde došlo v průběhu minulých let také k velkým změnám a mají velký vliv i na život církve, jak zmiňuje ve své odpovědi sbor Žižkov I.

Za předsednictvo konventu Pražského seniorátu ČCE zpracoval

Zdeněk Turek